

БРОЙ 3/4 | 2014

Издание на Фондация
„Български център за джендър
изследвания”

АКТУАЛНО

ЗА

РАВНОПОСТАВЕНОСТТА

 OPEN SOCIETY INSTITUTE
& Soros Foundations Network

 BGRF

Бюлетинът се издава с подкрепата
на Институт „Отворено общество” - Будапеща

Съдържание

НОВИНИ ОТ И ЗА БЪЛГАРИЯ

**За първи път България
определи обезщетения,
дължими от страна на
българското правителство по
решения на органите на ООН**

**AVON България дари 50 хил.
лева за борба срещу
домашното насилие**

НОВИНИ ОТ СВЕТА

**58-ма сесия на Комисията
за положението на жените
към ООН**

**Женева НПО Форум
ПЕКИН+20 Регионален
обзор на ЕИК ООН
ДЕКЛАРАЦИЯ И ПРЕПОРЪКИ**

**На 16 декември 2014 г.
Парламентът на Република
Литва прие Резолюция за
приемане на скандинавския
модел по отношение на
проституцията**

**10 часова разходка в
центъра на Ню Йорк като
жена**

ИЗСЛЕДВАНИЯ, ПРОЕКТИ, КОНКУРСИ, ГОРЕЩИ НОВИНИ

**Жертвите на домашно
насилие ще получават
защита в целия
Европейски съюз**

**Ценен прецедент в
практиката на Комисията
за защита от
дискриминация – глоба
за женомразка реч в
средствата за масова
информация**

**Спазване на правата!
Ранна правна
интервенция за жертви
на трафик!**

НОВИНИ ОТ И ЗА БЪЛГАРИЯ

За първи път България определи обезщетения, дължими от страна на българското правителство по решения на органите на ООН

Изплащането на обезщетенията е одобрено с решение на Министерски съвет от 12 ноември 2014 г. и е за лица, подали индивидуални жалби за нарушени човешки права във връзка с неизпълнение от страна на България на разпоредбите на международни конвенции на ООН.

Три от случаите, по които са одобрени обезщетения, са за признати нарушения на права по Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените /CEDAW/, а един от тях е за нарушение на Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко и унизително отношение или наказание. Общият размер на обезщетенията е 27 000 лева.

Решението на Министерски съвет, касаещо трите случая, решени със становища на Комитета CEDAW е по делата V.P. P. v. Bulgaria, Jallow v. Bulgaria,

при които пострадалите жени и момичета бяха първоначално консултирани, насочени към юристи и подкрепени от Фондация "Български център за джендър изследвания".

Това са първите случаи на определяне на еднократни обезщетения от българското правителство по уважени жалби от органите по конвенциите на ООН. Този прецедент стана факт благодарение на последователността на жените, чиито права бяха признати от международните органи и на техните адвокати и застъпници, както и на упоритата работа на Фондация „БЦДИ“. Фондацията подкрепи жените и момичетата по две от делата и участва в целия процес на преговорите с българското правителство за постигане на обезщетение, съгласно дадените от Комитета препоръки.

Достигането до това решение е и благодарение на усилията на Министерство на външните работи, както и на професионализма и компетентността на представителите на Дирекция „Права на човека“ към МВнР.

Сдружение „Алианс за защита от насилие, основано на пола“ подкрепи целия процес на преговорите и организациите членове на Алианса оказваха конкретна помощ на някои от пострадалите жени и момичета.

"С този акт правителството показва, че приоритет в неговата политика е да продължи напредъка на България в областта на защитата и реализацията на правата на човека", пише в съобщението на правителствения пресцентър. В информацията на кабинета се казва още, че решението е стъпка към изграждането на нормативна уредба, в която ще бъдат включени препоръките на различните комитети по конвенциите на ООН за изплащане на справедливо финансово обезщетение.

AVON БЪЛГАРИЯ ДАРИ 50 ХИЛ. ЛЕВА ЗА БОРБА СРЕЩУ ДОМАШНОТО НАСИЛИЕ

Дарението е предоставено на Български център за джендър изследвания – Хасково и „Х&Д Джендър перспективи“ за оборудване на наскоро открития най-голям за страната ни кризисен център за жени и деца, жертви на насилие. Сградата е предоставена за 10-годишен период от община Димитровград, а средствата за нейното преустройство бяха дадени на БЦДИ-Хасково от Програмата за хуманитарна помощ на отдела за военно сътрудничество към посолството на САЩ у нас. Кризисният център бе открит на 16 октомври 2014 г. в Димитровград. Центърът беше официално открит от посланика на САЩ в България Марси Рийс, от капитан 1-ви ранг Дейвид Бустаманте, директор на дирекция "Инженерни дейности" към Европейското командване на Въоръжените сили на САЩ, от кмета на Димитровград Иво Димов и от Петя Петкова, директор на хасковския клон на Български център за джендър изследвания.

Официалното откриване беше широко отразено:

<http://novanews.bg/news/view/2014/10/16/89601?utm ...>; <http://www.bta.bg/bg/c/BO/id/933845/>

Благодарение на направеното от AVON през декември 2014 г. дарение кризисният център ще бъде оборудван с необходимите мебели и техника, за да предостави необходимите грижи и подслон на преживелите насилие.

Сумата от 50 хил. лева е набрана от кампания, инициирана за поредна година от AVON за борба с домашното насилие. Резултатите тази година са изненадващо високи в сравнение с предишни кампании и това е благодарение на установените партньорски отношения на доверие и подкрепа между Алианса за защита от насилие, основано на пола и AVON, а и в резултат на изградената репутацията и видимост на Алианса.

НОВИНИ ОТ СВЕТА

Работната програма на Европейската комисия за 2015 г.– огромен удар срещу равенството между половете

Новата работна програма на Европейската комисия бе разкритикувана по отношение на равнопоставеността на половете от представители на различни неправителствени организации и коалиции. Хедър Роу, президент на най-големия алианс за социална справедливост и демокрация в ЕС, Social Platform, разкритикува остро заплахата за оттегляне на Директивата за отпуска по майчинството през идващите 6 месеца, ако не бъде постигнато споразумение в рамките на държавите-членки.

Алиансът отдавна подкрепя приемането на Директива за отпуска по майчинство. Приемането на Директивата е имало подкрепа от страна на италианското председателство на Съвета на ЕС, Европейския парламент и от

организации на гражданското общество, както и от комисарите Vera Jourová и Marianne Thyssen по време на техните изслушвания на Европейския парламент. Въпреки това, на 16 декември 2014 г., Франс Тимерманс, в качеството си на първи зам.-председател на Комисията заяви, че Директивата е на ръба да бъде изпратена в политическата купчина от старо желязо.

Още по-ярка бе критиката от страна на Европейското женско лоби, която обединява над 2000 организации в Европа, работещи за равнопоставеност на половете и срещу насилието над жените. „Това е класически пример на реакция, насочена срещу правата на човека и срещу равенството между половете в Европа. Той изпраща много лош сигнал към жените и мъжете в Европа за това колко може да направи ЕС, за да подкрепят правата и живота на реалните хора. “, коментира Joanna Maycock, Генерален секретар на ЕЖЛ.

Предложената Директива за отпуск по майчинство бе приета с голямо мнозинство от Европейския парламент на първо четене на 20 октомври 2010 г., но бе блокирана от правителствата на държавите членки (на Съвета) в продължение на 3 години. Предложението предвижда редица мерки, включително двадесет седмици изцяло платен отпуск по майчинство, засилени мерки за защита на жените от уволнение, както и две седмици платен отпуск за бащинство.

"Заплахата за отхвърляне на Директивата от законодателния процес е сериозна и подкопава демократичния процес в Европейския парламент. Отхвърлянето ѝ обезсмисля реториката по отношение на ангажиментите на Европа за постигане на равенството между половете и баланс между професионалния и личния живот на жените и мъжете в Европа", казва още Joanna Maycock.

Жените продължават да печелят 16% средно по-малко от мъжете и да получават средно 40% по-ниска пенсия от тази на мъжете. Въпреки съществуващите закони, които защитават бременни работнички, все повече жени днес изпитват дискриминация на работното място, като пряк резултат от бременност и/или раждане. Ето защо е необходимо спешно да се намери ефективна защита на правата и защита на жените по време на бременност при завръщането им на работа.

Директивата за отпуска по майчинство имаше за цел да допринесе за премахване на разликата в заплащането между половете, увеличаване на достъпа на жените до пазара на труда и намаляване на детската бедност. Тя обещавахе и да насърчи икономическата ангажираност на жените като допринесе за достигане на 75% ниво на заетост до 2020 г.

Възмущението на организациите идва от факта, "...че мерките за защита на правата на жените са част от политика, насочена към намаляване на бюрокрацията. **“Правата на жените не са бюрокрация”**, заявява Европейското женско лоби.

Geneva NGO FORUM - Beijing+20

UN ECE Regional Review

3-5 November, 2014 - Geneva, Switzerland

act | advance | achieve | women's rights

ЖЕНЕВА НПО ФОРУМ ПЕКИН+20 РЕГИОНАЛЕН ОБЗОР НА ЕИК ООН ДЕКЛАРАЦИЯ И ПРЕПОРЪКИ

Български център за джендър изследвания се присъединява към 700 участници в Женева НПО Форум - Пекин + 20

700 участници от 350 организации, коалиции и институции, представители от 56 държави се събраха в Женева от 3 до 5 ноември 2014г., по време на заседанието на Европейската икономическата комисия на ООН за да направят преглед на Пекинската платформа за действие и да предложат препоръки за бъдещо развитие.

Приетата през 1995г. Пекинска платформа за действие за равенство, развитие и мир е политически ангажимент, който има историческо значение за правата на жените и тяхното овластяване, за постигане на равенството между половете и за смисъла на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW).

Посланието от Пекин, родено въз основа на предишни международни конференции за положението на жените, населението и околната среда е ясно и актуално и днес, както и преди 20 години: правата на жените и равенството между половете са в центъра на света постигане на равнопоставеност, устойчивост, развитие и мир.

Представителят на БЦДИ Илиана Балабанова-Стойчева направи презентация на кръгла маса жените и здравето <http://beijing20.ngocsw-geneva.ch/wordpress/wp-content/uploads/2014/11/All-16-RT-programs.pdf/>

Декларацията и препоръките от Форума са достъпни на:

http://beijing20.ngocsw-geneva.ch/wordpress/wp-content/uploads/2014/11/Outcome-Report-for-NGO-Forum-OutcomeRecommendations_Nov-6-2014.pdf

НА 16 ДЕКЕМВРИ 2014 Г. ПАРЛАМЕНТЪТ НА РЕПУБЛИКА ЛИТВА ПРИЕ РЕЗОЛЮЦИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА СКАНДИНАВСКИЯ МОДЕЛ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ПРОСТИТУЦИЯТА

В Резолюцията се настоява правителството на Република Латвия да:

- ратифицира Конвенцията за преследване на търговията с хора и експлоатацията на проституция на ООН;
- внесе изменения в Наказателния кодекс на Република Литва за криминализиране на покупката на сексуални услуги, порнография или други форми на сексуална експлоатация;
- внесе изменения към член 1821 от Кодекса за административните нарушения на Република Литва относно премахването на административната отговорност за участие в проституция;
- да се създаде междуведомствена работна група, която да подготви програма за ресоциализация, рехабилитация и реинтеграция на проституиращите.

В мотивите към приетата Резолюция се посочва, че проституцията води до комерсиализиране на човешкото тяло и до травматични последици за човека, а проституцията и трафика на хора с цел сексуална експлоатация води до разрастване на организирана престъпна дейност, до нарушаване на правата на човека и социално изключване на жертвите. В Резолюцията също така се посочва натрупания добър опит по прилагането на скандинавския модел и криминализиране на купуването на сексуални услуги във Франция. В същото време Резолюцията подчертава факта, че все повече млади хора, сред които тревожно много от тях са непълнолетни лица, лица с умствени увреждания, зависими от наркотични и психотропни вещества и алкохол са принудени да проституират и че смъртността при тях е в пъти по-висока от нивото на раждаемостта.

Депутати, също така дават оценка на факта, че медиите създават отрицателен портрет на жените, които продават сексуални услуги, поддържат джендър стереотипи и сексистко отношение към ролята на жените в обществото, което допринася в голяма степен за насилието срещу жените.

10 ЧАСОВА РАЗХОДКА В ЦЕНТЪРА НА НЮ ЙОРК КАТО ЖЕНА

Интересен експеримент на неправителствена организация в САЩ демонстрира 10 часови дюдюкания и подмятания от минувачите в Манхатън, Ню Йорк. Наричаме ги дюдюкания, но всъщност става дума за над 100 вербални сексуални подмятания, без да се броят подсвиркванията и намиганията. Жертва на сексуалния тормоз е специално наета за експеримента актриса, облечена в дънки и тениска, която, разхождайки се в центъра на Ню Йорк прави 10 часов запис на всички реакции, забележки и предложения, направени ѝ от разминаващите се с нея мъже.

Сред тях има всякакви подмятания, предлагат ѝ да благодари, че някой я признава за красива, друг я следва, предлагайки ѝ да даде номера си, а трети ходи мълчаливо редом до нея в продължение на 5 минути, и т.н. и т.н.

Не това е шокиращото обаче в този видеоклип. Шокиращото е, че след като е качен в youtube, разгледан от почти 10 милиона души в продължение на 24 часа, актрисата е получила заплаха за изнасилване.

„Заплахата показва, че сме улучили нерв в нашето общество“, казва директорът на неправителствената организация, поръчала клипа. „Но ние искаме да направим много повече от това – искаме Нюйоркчани веднъж завинаги да осъзнаят, че тормозът на улицата не е добре дошъл и нашият град отказва да го търпи.“ От организацията докладват, че са получени и заплахи към YouTube, където се хоства клипът с настояване той да бъде свален.

Hollaback е организация, която се бори с тормоза на улицата от 2005 г. насам. Анализи на организацията сочат, че най-преобладаващата форма на сексуално насилие в Съединените щати е уличният тормоз. В международен план проучванията показват, че между 70-99% от жените изпитват тормоз на улицата в някакъв момент от живота им. Коментари от типа "Вие искате да изглеждате добре за мен", опипвания, намигвания и дори физическо нападение са ежедневие. И в същото време уличният тормоз рядко се докладва, тъй като се възприема като "цената, която плащате", за да сте жена. Но уличният тормоз има дългосрочни последици като депресия, тревожност, и пост-травматично стресово разстройство, както и намалено чувство за сигурност, които могат да ограничат доходите, водят до намаляване на мобилността, дори до отказ да се социализираш.

Повече за проучването, посветено на уличния тормоз е достъпно на страницата на Hollaback:

<http://www.ihollaback.org/research/#sthash.ixebWtpu.dpuf>

Клипът е достъпен на:

<https://www.youtube.com/watch?v=b1XGPvbWn0A>

Източник:

http://www.theguardian.com/lifeandstyle/2014/oct/29/woman-records-10-hours-of-harassment-walking-through-new-york?CMP=share_btn_fb

ИЗСЛЕДВАНИЯ, ПРОЕКТИ, КОНКУРСИ, ГОРЕЩИ НОВИНИ

Жертвите на домашно насилие ще получават защита в целия Европейски съюз

Считано от 11 януари 2015 г. жертвите на домашно насилие ще получават защита в целия Европейски съюз.

Със скорошно решение от 22 декември 2014 година Министерски съвет предлага на Народното събрание да направи промени в Гражданския процесуален кодекс, а със заключителните му разпоредби и в Закона за защита от домашното насилие, за да бъдат въведени в националното законодателство разпоредбите на Регламент (ЕС) 1215/2012 относно компетентността,

признаването и изпълнението на Съдебни решения по граждански и търговски дела (преработен текст) и на Регламент (ЕС) 606/2013 относно взаимното признаване на мерки и осигуряване на защита по граждански дела. И двата регламента влизат в сила от 11 януари 2015 г. Една от най-съществените промени, които се правят в ГПК се отнасят до премахване на междинното производство за признаване и изпълнение на съдебни решения; разширява се обхватът на правилата за компетентността съгласно регламента, така че да се прилагат и по отношение на спорове с ответници от трети държави. Съдебните решения, постановени в държава членка, следва да бъдат признавани във всички държави членки, без за това да е необходима специална процедура. С оглед на това в ГПК се създава подходящата вътрешна уредба за приложение на Регламента.

Целта на промените, които се предлагат в Закона за защита от домашното насилие, е да се гарантира на жертвите на психическо или физическо насилие защита, дори когато се преместват, пътуват или работят в ЕС и да се осигурят процесуални гаранции за засегнатите лица.

Фондация "БЦДИ" ще предостави подробна обосновка и информация веднага след влизането в сила на новите правила.

ЦЕНЕН ПРЕЦЕДЕНТ В ПРАКТИКАТА НА КОМИСИЯТА ЗА ЗАЩИТА ОТ ДИСКРИМИНАЦИЯ – ГЛОБА ЗА ЖЕНОМРАЗКА РЕЧ В СРЕДСТВАТА ЗА МАСОВА ИНФОРМАЦИЯ

Журналистът Мартин Карбовски е глобен от Комисията за защита от дискриминация (КЗД) за негова статия, която съдържа груба женомразка реч. Карбовски, както и уебсайтовете, публикували материала, са глобени с по 600 лв.

Комисията е била сезирана от БХК по повод статията "Крайт" на Карбовски, публикувана в Lentata.com на 6 септември 2013 г., където се казва, че "[с]лед четвърти септември 2013 година политиката разбра, че е станала лека жена в перманентен цикъл. Сиреч ще смърди, но няма да ни свърши работа".

В мотивите си КЗД заявява, че с пасажа се обижда "цялата група на жените с менструален цикъл", а жените се представят като "предмет за сексуална употреба". "Очевидно е, че пасажът [...], изразен словесно, е унизителен и обиден, внушаващ принизяваща представа за жените", пише в решението си КЗД.

Комисията обръща внимание и на факта, че Карбовски е публична личност и журналист. "Като обществена личност с широка медийна трибуна [Карбовски] се явява влиятелна фигура, способна да формира общественото мнение, предвид което влиянието му е по-голямо, отколкото на автор, който не се ползва със съответна на неговата известност и популярност."

С решение от 18 декември 2014 г. КЗД постановява, че съдържанието на статията "Краят" представлява дискриминация – "тормоз" на основата на пол и глобява Карбовски, както и уебсайтовете, публикували материала, с по 600 лв.

Източник:

http://www.dnevnik.bg/bulgaria/2015/01/09/2450714_martin_karbovski_beshe_globen_za_jenomrazka_rech_ot/

СПАЗВАНЕ НА ПРАВАТА! РАННА ПРАВНА ИНТЕРВЕНЦИЯ ЗА ЖЕРТВИ НА ТРАФИК!

Спазване на правата! Ранна правна интервенция за жертви на трафик! е проект, който има за цел да се установят най-добрите практики за защита на жертвите на трафик, посредством осигуряване на ранна правна намеса. Целта на ранната правна защита е именно постигане на ефективна социална интеграция и възстановяване на жертвите.

Проектът се реализира на базата на съществуващия международен консенсус, че борбата срещу трафика трябва да включва подход, основан на правата на защита на жертвите. Приетите от ЕС приоритети и цели в борбата с трафика на хора ясно подчертават необходимостта от защита на правата на жертвите и необходимостта от ефективно сътрудничество между държавата и гражданското общество при спазването на тези права.

Партньори в проекта са: The Immigrant Council of Ireland (водещ партньор), Legal Service Agency - Glasgow, AIRE Centre - London, Български център за джендър изследвания – България, Centre for Women War Victim - Croatia и KSPSC - Lithuania.

Един от основните компоненти при осигуряването на човешките права и достойнството на жертвите на трафик е предоставянето на разбираема и коректна информация относно правните и административни възможности, които съществуват. Концепцията за ранна правна намеса включва предоставянето на поверителна защита на първата среща между жертвите и институциите, оценка на риска на непосредствените нужди от защита, решение относно най-добрия / най-подходящия път за защита от страна на държавата, осигуряване на подходяща среда за възстановяване и размисъл преди интервюта и др.

Концепцията за ранна правна интервенция е важна част от различни международни договори, касаещи трафика на хора. Необходимостта от ранна правна интервенция е подчертана в чл. 6 (2) и (3) от Протокола на ООН от Палермо (2000 г.) и е в съответствие с чл. 12 от Конвенцията на Съвета на Европа (2005 г.).

Идентифицирайки добрите практики в ЕС при оказване на ранна правна интервенция за защита на жертвите на трафик проектът ще даде възможност да се развият националните и европейски политики в борбата с трафика на хора и да се засили подкрепата и защитата на жертвите, вкл. и по отношение на ключовата им роля като свидетели. Не на последно място проектът ще допринесе за подобряване на сътрудничеството между гражданското общество и държавните институции.

Анализът е изграден на базата на комбинация от сравнителни изследвания и интервюта с представители на институциите и гражданското общество в страните, включени в проекта с цел събиране на информация за националните политики и тяхното практическо прилагане при осъществяване на защита на жертвите на трафик и в борбата с трафика на хора.

Цялата информация за проекта и резултатите от него са достъпни на:

<http://www.earlylegalintervention.eu/>

ЦЕНАТА НА НАСИЛИЕТО, ОСНОВАНО НА ПОЛА – ИЗСЛЕДВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИНСТИТУТ ЗА РАВЕНСТВО НА ПОЛОВЕТЕ /EIGE/

“Насилието, основано на пола е сред най-тежките форми на неравенството между половете и е едно от най-сериозните нарушения на правата на човека днес. Тази форма на насилие е пряко свързана с неравномерното разпределение на властта между жените и мъжете и има дългосрочен ефект върху семействата, но и върху обществото като цяло.”

Това са уводните думи в изследването на EIGE, посветено на оценка на разходите за насилието, основано на пола в ЕС и публикувано през декември 2014г. Автори на изследването са проф. Силвия Олби и Филипа Олив, старши научен сътрудник от университета в Ланкастър.

Резултатите от изследването сочат, че личната, но и обществената цена на насилието е тревожно висока. Направените преки и непреки разходи,

свързани с насилието над жените, влияят на жертвите, на техните семейства, на обществото и на икономиката, като забавят нормалното им функциониране. Преките разходи са направени от страна на жертвата и те включват лекарска помощ, правни услуги и програми за подкрепа на жертвите. Непреките разходи се свързват с отрицателния ефект върху икономиката и обществото.

През последните години европейските институции засилиха усилията си в борбата с насилието, основано на пола. За изработването и прилагането на ефективни политики обаче са нужни количествени и качествени индикатори. Необходими са също и адекватни методи за измерване на реалната цена на насилието срещу жените.

Изследването сочи, че жертвите често страдат дългосрочно физическо и психическо увреждане, което възпрепятства нормалния живот и намалява шансовете им за икономическо участие. Оценката на тези разходи е сериозно предизвикателство. Различните подходи за измерване на цената на насилието, предприети от държавите-членки в ЕС правят сравнението много трудно. Данните, които са на разположение не са съпоставими в целия ЕС. Във Великобритания се изчислява, че почти 13% от разходите за обществото са за сметка на икономиката и почти 26% е цената на услугите, предоставени на жертвите. Най-висока е цената на услугите в сферата на правосъдието, следвани от здравните услуги и социалните грижи.

Изследването е достъпно на:

<http://eige.europa.eu/content/document/estimating-the-costs-of-gender-based-violence-in-the-european-union-report>

“АКТУАЛНО ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТТА” 3/4 БРОЙ/2014

Фондация „БЦДИ” приема материали за публикуване в електронния бюлетин. Материалите трябва са в обем не по-голям от 2 стандартни страници (по 1800 знака). Материалите трябва да бъдат изпратени едновременно на следните e-mail адреси:

office@bgrf.org и i_balabanova@yahoo.com

Публикуването на един материал не означава непременно съгласие на Фондация „БЦДИ” с изложените възгледи.

Бюлетинът е подготвен от

Илиана Балабанова - Стойчева

Таня Тишева

Художествено оформление -

Теодора Танева

